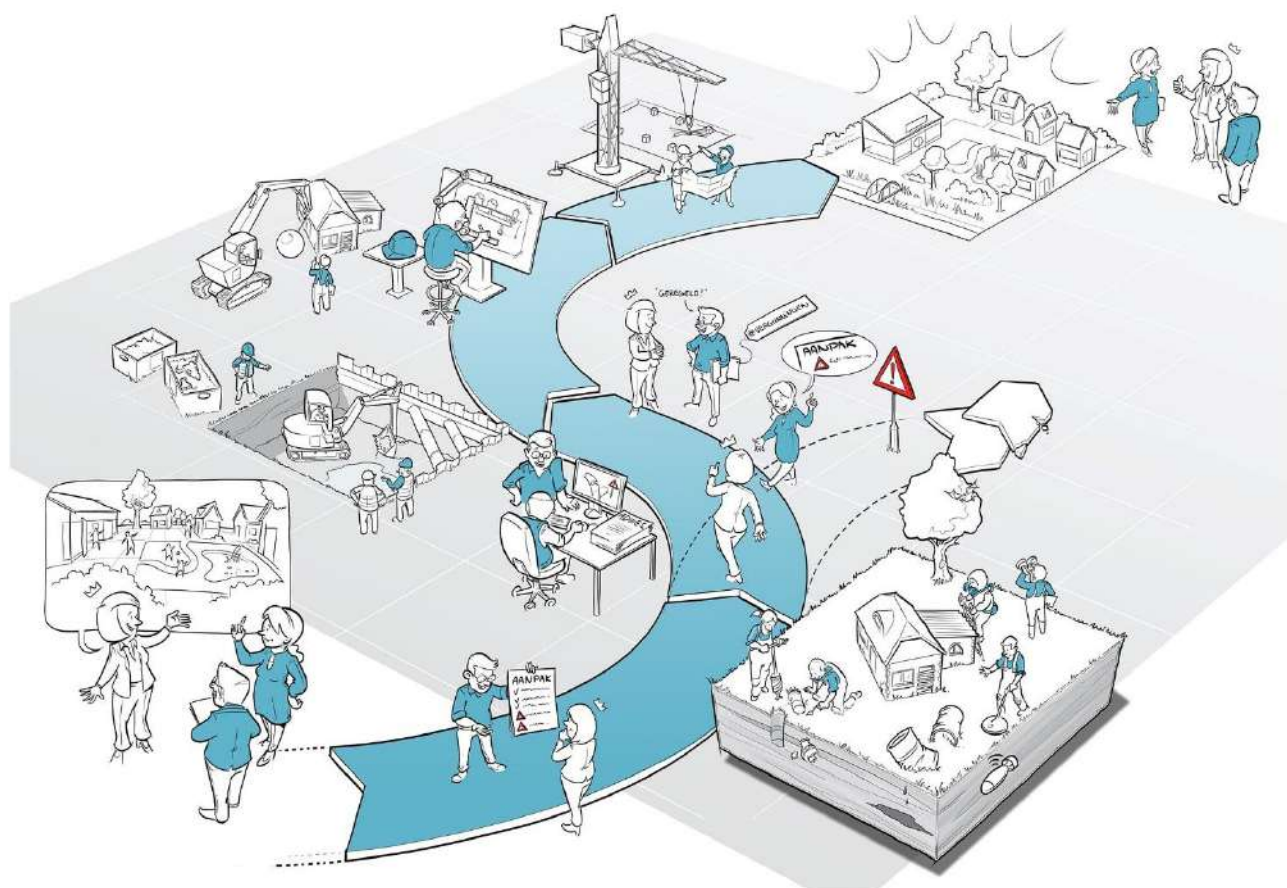

integrale expertise bij ruimtelijke ontwikkeling

Quickscan Wet natuurbescherming Hoornes, Katwijk

IDDS
's-Gravendijckseweg 37
2201 CZ Noordwijk
IDDS.nl

Postbus 126
2200 AC Noordwijk
info@idds.nl
071 - 402 8586

IDDS Ruimte & Ontwikkeling B.V.
KvK: 09157054
BTW: NL 815255172 B01
IBAN: NL21 RABO 0364 6212 22

Rapport

Quickscan Wet natuurbescherming

Locatie	:	Hoornes, Katwijk
Kenmerk	:	A2359-03/BHU/qs1
Datum	:	30 maart 2022
Auteur	:	Mevr. B. Maste
Vrijgave	:	Dhr. D. van der Meer
Email	:	bmaste@idds.nl
Telefoon	:	06 82 099 746

Opdrachtgever	:	Dunavie
		Dhr. B. Veldman

© IDDS b.v. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch of anderszins zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

In opdracht van Dunavie is op 15-03-2022 een ecologische quickscan uitgevoerd aan de Hoornes te Katwijk. Deze samenvatting beschrijft de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek. Voor de volledigheid verwijzen wij u ook naar Hoofdstuk 7 Conclusie en advies.

Soortbescherming

Uit de bureaustudie en biotooptoets komt naar voren dat in het plangebied meerdere geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Door middel van nader onderzoek moet vastgesteld worden of het plangebied een (essentiële) functie heeft voor deze beschermde soorten (Tabel 1). Binnen het plangebied zijn drie eksternesten aanwezig, deze kunnen tijdens het broedseizoen opnieuw worden gebruikt. Eksters vallen in categorie 5 van de jaarrond beschermde nesten. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten beschermd (grootweg van 15 maart tot 15 juli, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). De nesten zijn alleen jaarrond beschermd bij zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval zijn er geen zwaarwegende ecologische omstandigheden aangezien de ekster binnen stedelijke gebied zeer flexibel is in het bouwen van nesten en er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Dit maakt dat het nest niet strikt jaarrond beschermd is. Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Tevens kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest binnen het plangebied broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grootweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied.

Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Tabel 1: Overzicht van soorten waarmee in het vervolg van het project rekening gehouden moet worden.

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels waarvan het nest niet jaarrond beschermd is	Diverse algemene vogelsoorten	Mitigerende maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is	Ekster (<i>Pica pica</i>)	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Ja, nader onderzoek
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Ja, nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Ja, nader onderzoek

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstrend effect op soorten. Aangezien de gebruiksfase wijzigt ten opzichte van de huidige situatie, wordt er geadviseerd om een stikstofberekening uit te voeren. Deze is al reeds door IDDS uitgevoerd.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2.	Opzet van het onderzoek	6
2.1	Bureauonderzoek.....	6
2.2	Veldonderzoek	6
2.3	Effectenbeoordeling	6
3.	Beschrijving van het plangebied en planvoornemen	7
3.1	Ligging en algemene beschrijving van het plangebied	7
3.2	Planvoornemen	8
3.3	Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden	9
4.	Bureauonderzoek.....	11
4.2	Eerdere onderzoeken	12
5.	Veldonderzoek	13
5.1	Aangetroffen soorten en sporen daarvan	13
5.2	Biotoop bebouwing	14
5.3	Biotoop aanwezig groen en bodem	17
5.4	Biotoop water	20
6.	Effectbeoordeling	21
6.1	Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt.....	21
6.2	Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt.....	21
7.	Conclusie en advies	25
7.1	Gebiedsbescherming	25
7.2	Soortbescherming	25
8.	Literatuur en bronvermelding	29
	Bijlage I Wet natuurbescherming	30
	Bijlage II Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen.....	32

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens de huidige opstallen binnen het plangebied in Hoornes te Katwijk volledig te slopen en nieuwe appartementen complexen te realiseren. Voorafgaand aan deze ruimtelijke ingreep dient onderzoek verricht te worden naar de aanwezigheid van beschermde gebieden, flora en fauna, om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming wordt overtreden. In dat kader is door IDDS een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd. Dit rapport presenteert de bevindingen van dat onderzoek.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van de quickscan is te onderzoeken of:

- in het plangebied beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen
- de ingreep mogelijk een effect heeft op deze beschermde soorten
- de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN)
- het plangebied een belangrijke functie voor beschermde plant- en diersoorten kan vervullen (bijvoorbeeld als essentieel foerageergebied, vliegroute, nest- of verblijfplaats)
- op basis van bovenstaande bevindingen nader onderzoek nodig is

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 wordt de opzet van het onderzoek toegelicht. Hoofdstuk 3 beschrijft de kenmerken van het plangebied en de ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden. Hoofdstukken 4 en 5 beschrijven de resultaten van het bureau- en veldonderzoek. In Hoofdstuk 6 wordt de effectbeoordeling uiteen gezet. Tenslotte worden hieruit in Hoofdstuk 7 conclusies getrokken en advies gegeven, bijvoorbeeld ten aanzien van nader onderzoek. Een overzicht van de gebruikte literatuur staat in Hoofdstuk 8.

De belangrijkste (verbods)bepalingen uit de Wet natuurbescherming staan in Bijlage I. Bijlage II geeft een aantal aanbevelingen weer van natuur inclusief bouwen.

2. Opzet van het onderzoek

2.1 Bureauonderzoek

Door middel van bronnen- en literatuuronderzoek wordt onderzocht welke beschermde flora en fauna in de omgeving van het plangebied recent zijn waargenomen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. Daarnaast worden relevante verspreidingsatlassen en actuele websites (zie Hoofdstuk 8 voor de literatuurlijst) geraadpleegd. Ook wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in kaart gebracht. Daarmee wordt een inschatting gemaakt of de voorgenomen ruimtelijke ingreep negatieve effecten heeft op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten en gebieden.

2.2 Veldonderzoek

Naast een bureaustudie wordt een biotooptoets uitgevoerd: een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld.

Het veldonderzoek bestaat uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is in kaart gebracht of het aanwezige biotoop geschikt is voor de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voorkomen. Het kan zijn dat op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, niet alle soorten zichtbaar zijn. Soorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar aanwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de werkzaamheden.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de veldkenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn. Bij deze toetsing wordt alleen gekeken naar de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben een Nederlandse of Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wet natuurbescherming.

Soorten die geen strikte bescherming genieten worden dus niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen zoals weergegeven in artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Wel geldt de zorgplicht op grond van artikel 1.11.

3. Beschrijving van het plangebied en planvoornemen

Hoofdstuk 3 zal bestaan uit een gedetailleerde beschrijving van het plangebied, evenals een omschrijving in wat voor omgeving het plangebied ligt. Daarnaast wordt uiteengezet wat de ligging van het plangebied is ten opzichte van beschermde natuurgebieden in de omgeving. Tevens wordt er een beschrijving van de voorgenomen plannen weergegeven.

3.1 Ligging en algemene beschrijving van het plangebied

In onderstaand figuur is een luchtfoto te zien van de ligging van het plangebied. Hierop is te zien dat het plangebied in een stedelijke omgeving ligt en omgeven wordt door gebouwen en straten. Verder ligt het plangebied dicht langs de Provincialeweg N206 en lopen er langs alle zijdes doorgaande wegen. In en om het plangebied zijn bomen, groenstroken en meerdere waterlichamen aanwezig.

Figuur 1: Onderzoeksgebied quickscan binnen het blauwe kader.

Het plangebied bestaat uit vijf flatgebouwen en twee transformatorhuizen. De flatgebouwen zijn vijf bouwlagen hoog, opgetrokken uit baksteen en hebben een plat met grind bedekt dak. De twee transformatorhuizen zijn één bouwlaag hoog en hebben een plat bitumen dak. Verder is er een buurtcentrum “De Schelp” en zijn er enkele parken aanwezig binnen het plangebied bestaand uit een groot gazon met bomen, struiken en hagen. Direct aan de noordzijde van het plangebied is een sloot aanwezig en aan de zuidzijde van het plangebied loopt een druk bezochte doorgaande weg. Aan de oostzijde van het plangebied is een grote zandvlakte. Figuur 2 en 3 geven een kleine impressie van het plangebied.

Figuur 2: Impressie van één van de flatgebouwen aan de noordzijde van het plangebied.

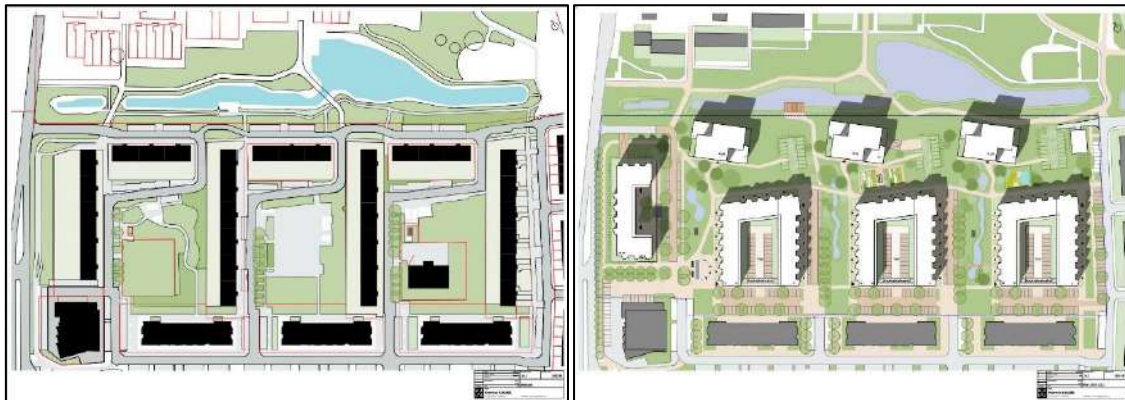

Figuur 3: Impressie van de flatgebouwen in één van de groene parken.

3.2 Planvoornemen

De opdrachtgever is voornemens de bebouwing binnen het plangebied te slopen en te vervangen met in totaal zeven appartementencomplexen. Verder wordt het volledige plangebied getransformeerd. De huidige speelvoorzieningen en groene parken worden deels

verwijderd en uiteindelijk vervangen door nieuwe voorzieningen. Hiervoor zijn al twee andere bouwfasen in en naast het plangebied gerealiseerd. Figuur 4 geeft een impressie van de oude en nieuwe situatie van alle drie de bouwfases samen. Een groot deel van de bomen blijft behouden.

Figuur 4: Links de huidige situatie en rechts de nieuwe situatie.

3.3 Ligging plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden

Het plangebied maakt geen deel uit van beschermde natuurgebieden zoals Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, belangrijk weidevogelgebied of strategische reservering natuur. In onderstaande tabel zijn de afstanden tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden vermeld, dit wordt tevens weergegeven in Figuur 5.

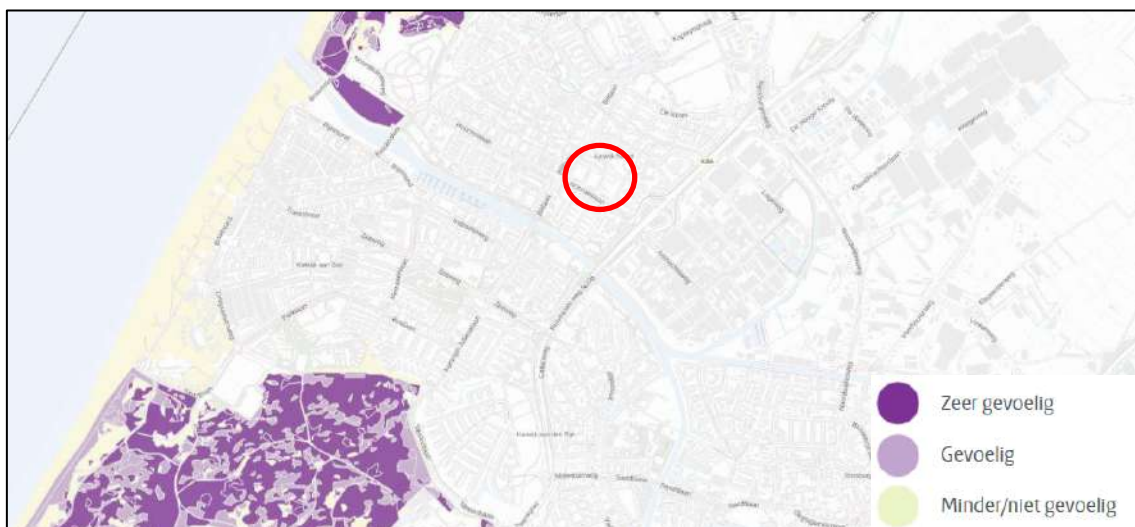
Tabel 2: Afstanden tussen plangebied en beschermde gebieden.

Beschermde gebied	Afstand tot het plangebied in meters
Natura-2000 gebied	1.120 - Coepelduynen (zeer gevoelig voor stikstof) 1.560 – Meijndel en Berkheide (zeer gevoelig voor stikstof)
Natuur Netwerk Nederland (NNN)	1.100
Belangrijk weidevogelgebied	2.090
Strategische reservering natuur	8.540

Figuur 5: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van beschermde natuurgebieden.

In Figuur 6 is een overzicht weergegeven van stikstof gevoelige habitattypen ten opzichte van het plangebied. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (1-07-2021) is een bouwvrijstelling opgenomen. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Aangezien de gebruiksfase wijzigt ten opzichte van de huidige situatie, wordt er geadviseerd om een stikstofberekening uit te voeren. Deze is al reeds door IDDS uitgevoerd.

Figuur 6: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van stikstofgevoelige Natura2000gebieden. Bron: Aeries Calculator.

4. Bureauonderzoek

Tijdens het bureauonderzoek is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om te kijken of beschermde soorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. Om een goed beeld van de situatie ter plaatse te krijgen, zijn waarnemingen tot vijf jaar terug meegenomen in dit onderzoek. In een straal van 3 kilometer rond het plangebied is gekeken welke beschermde soorten in de omgeving voorkomen. Deze beschermde soorten zijn weergegeven in onderstaande tabel. De data van de NDFF is niet volledig sluitend, indien tijdens de biotooptoets geschikt habitat wordt aangetroffen, kan het plangebied alsnog geschikt worden geacht voor specifieke soorten.

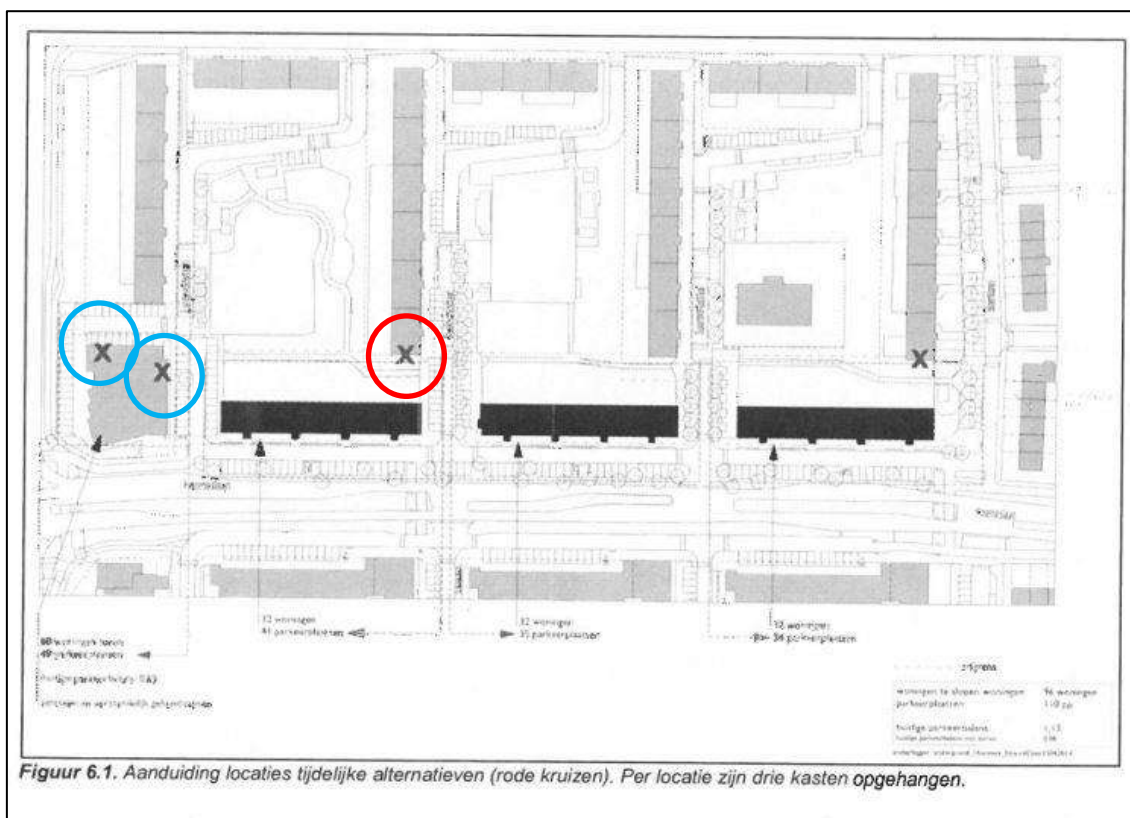
Tabel 3: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied (Bron: NDFF).

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4)	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 5)	Ekster (<i>Pica pica</i>)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)
	Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)
	Bruinvis (<i>Phocoena phocoena</i>)
	Damhert (<i>Dama dama</i>)
	Gewone zeehond (<i>Phoca vitulina</i>)
	Grijze zeehond (<i>Halichoerus grypus</i>)
	Wild zwijn (<i>Sus scrofa</i>)
Amfibieën	Boomkikker (<i>Hyla arborea</i>)
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)
Reptielen	Zandhagedis (<i>Lacerta agilis</i>)
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)
Planten	Groot spiegelklokje (<i>Specularia perfoliata</i>)
	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)
Vlinders	Duinparelmoervlinder (<i>Argynnis niobe</i>)
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)
Vissen	Geen beschermde soorten verwacht

4.2 Eerdere onderzoeken

Voorafgaand aan deze quickscan zijn er al meerdere onderzoeken in en rondom het plangebied uitgevoerd. Op 04-12-2020 met kenmerk: 2012P524/SKA/Rap1 is er door IDDS een quickscan uitgevoerd naar de potentie van beschermde soorten betreffende buurtcentrum “De Schelp”. Vleermuizen zijn tijdens deze quickscan uitgesloten. Dit buurtcentrum is dan ook niet meegenomen in deze quickscan. Verder zijn er nader onderzoeken in 2015 (fase 1) en 2018 (fase 2) uitgevoerd. Beide rapporten geven andere resultaten en zijn inmiddels verouderd waardoor er nieuwe onderzoeken nodig zijn.

Doordat er in 2015 diverse vleermuisverblijven zijn aangetroffen zijn er op 2 maart 2016 twaalf tijdelijke vleermuiskasten opgehangen. Tijdens het veldbezoek zijn er drie tijdelijke vleermuiskasten binnen het plangebied waargenomen aan de Boekhorststraat en nog zes binnen de invloedssfeer van werkzaamheden (Figuur 7).

Figuur 7: Locaties van de tijdelijke vleermuiskasten die 2 maart 2016 zijn opgehangen. In de afbeelding staat een kruis voor drie vleermuiskasten. Het kruis met de rode cirkel zijn vleermuiskasten die op dit moment nog in het plangebied hangen. Blauw hangt binnen de invloedssfeer van werkzaamheden.

De tijdelijke vleermuiskasten mogen verwijderd worden wanneer de permanenten voorzieningen zijn aangebracht en de gewenningstijd van drie maanden, waarin de tijdelijke- en permanenten kasten beide toegankelijk zijn, is doorlopen. Concluderend mogen de kasten onder begeleiding van een deskundig ecooloog worden verwijderd wanneer deze heeft vastgesteld dat er geen vleermuizen in verblijven.

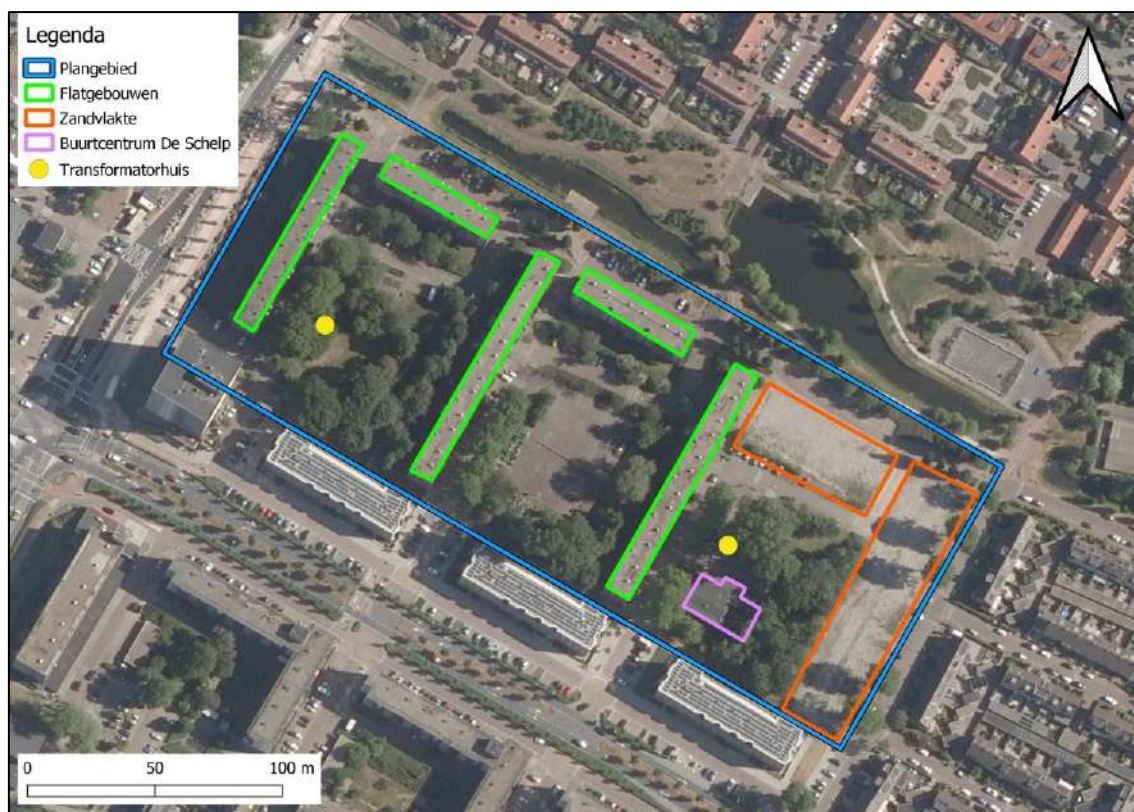
5. Veldonderzoek

Het veldonderzoek is op 15 maart 2022 uitgevoerd door deskundig ecooloog B. Maste. In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de weersomstandigheden tijdens het veldbezoek.

Tabel 4: Weersomstandigheden tijdens veldbezoek (bron: Buienradar).

Datum	Temperatuur (°C)	Overheersende windrichting (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
15-03-2022	14	Z2	Lichte bewolking	Geen

De in Hoofdstuk 4 genoemde soorten kunnen op basis van verspreidingsgegevens voorkomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is vervolgens nagegaan of het plangebied potentieel geschikt is voor (onder andere) deze soorten. In dit hoofdstuk worden de aangetroffen biotopen binnen het plangebied beschreven. Het plangebied is vrij groot met meerdere soorten bebouwing, in Figuur 8 is een verduidelijking van de locaties weergegeven.

Figuur 8: Verduidelijking van de bebouwing binnen het plangebied.

5.1 Aangetroffen soorten en sporen daarvan

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere algemene vogelsoorten gehoord en gezien. Er zijn geen vogels waargenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is. Echter zijn er wel drie eksterne nesten aangetroffen deze nesten vallen onder categorie 5 wat betekent dat de nesten jaarrond beschermd zijn als er zwaar wegende ecologische omstandigheden zijn. Hier wordt later in het rapport verder op in gegaan.

5.2 Biotoop bebouwing

De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit vijf hoge flatgebouwen, het buurtcentrum “De Schelp” en twee transformatorhuizen. Het buurtcentrum “De Schelp” is niet meegenomen in deze quickscan.

De vijf flatgebouwen hebben een vergelijkbare bouwstructuur, ze zijn alle vijf opgetrokken uit baksteen met een plat dak bekleed met dakgrind (Figuur 9). Op het dak bekleed met dakgrind kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest, zoals zilvermeeuwen, tot broeden komen. Rondom de vijf flatgebouwen zijn open stootvoegen aanwezig (Figuur 10). In de flatgebouwen kunnen gebouwbewonende vleermuissoorten een verblijfplaats hebben, meerdere openingen zijn groot genoeg voor grote vleermuissoorten zoals de laatvlieger.

Figuur 9: Eén van de vijf flatgebouwen binnen het plangebied.

Figuur 10: Openstootvoegen helemaal aan de bovenzijde rondom de vijf flatgebouwen. Potentie voor gebouwbewonende vleermuizen.

De dakranden zijn netjes afgewerkt met daklijsten tegen de bakstenen muur, hier is geen geschikte ruimte aanwezig voor huismussen, gierzwaluwen en/of vleermuizen om als nest en/of verblijfplaats gebruikt te worden. Verder komt de regenpijp op diverse plekken aan de onderzijde van de flatgebouwen uit de muur. Deze zijn op diverse manieren dicht gemaakt (Figuur 11), andere gaten in de muur zijn niet aangetroffen. Huismussen en gierzwaluwen worden in de flatgebouwen niet verwacht bij gebrek aan geschikte nestlocaties.

Figuur 11: Onderzijde regenpijp, op sommige plekken is de omhuizing weg of beschadigd en op een andere manier dicht gemaakt.

Aan één van de flatgebouwen binnen het plangebied hangen drie tijdelijke vleermuiskasten aan de kopse kant van de Boekhorstraat (Figuur 12). Daarnaast hangen er nog zes tijdelijke vleermuiskasten aan de Langeveldstraat die binnen de invloedssfeer van werkzaamheden aanwezig zijn.

Figuur 12: Vleermuiskasten aan een van de flatgebouwen, de kopse kant van de Boekhorstraat.

Binnen het plangebied staan ook twee transformator huizen, deze zijn beide opgetrokken uit bakstenen en beschikken over open stootvoegen aan de bovenzijde van de bebouwing (Figuur 13). Verder hebben ze een plat dak bekleed met bitumen. De dakrand is afgewerkt met een metalen daklijst. Gebouwbewonende vleermuizen kunnen de open stootvoegen als verblijfplaats gebruiken. Echter wordt er bij transformatorhuizen gebruik gemaakt van voegroosters waardoor vleermuizen niet via de stootvoegen naar binnen kunnen. Beschermde soorten worden hier niet verwacht bij gebrek aan geschikte nest- en verblijfplaatsen.

Figuur 13: Het transformatorhuis welke naast het buurtcentrum "De Schelp" staat. Links het vooraanzicht, rechts de openstootvoegen aan een van de zijdes. Beschermde soorten worden hier niet verwacht.

Binnen de invloedsfeer van werkzaamheden staat bebouwing. In het zuidoost in het plangebied staat het buurtcentrum "De Schelp" (Figuur 14). De bebouwing is opgetrokken uit baksteen en is één bouwlaag hoog met een plat bitumen dak. Tijdens de quickscan, uitgevoerd op 04-12-2020 met kenmerk: 2012P524/SKA/Rap1 door IDDS, zijn vleermuizen in deze bebouwing uitgesloten.

Figuur 14: In buurtcentrum "De Schelp" zijn vleermuizen reeds uitgesloten.

De eengezinswoningen zuidoost van het plangebied aan de Boerslaan hebben geen potentie voor beschermde soorten. In de dakgoten ligt vogelschroot waardoor huismussen niet onder de dakpannen geraten en de enkele aanwezige openstootvoegen zijn gevuld met een bijenbekje (Figuur 15). Ook de kantpannen van de woningen zijn dichtgesmeerd waardoor vleermuizen en gierzwaluwen hier geen gebruik van kunnen maken.

Figuur 15: Eengezinswoningen aan de Boerslaan. Links is de vogelschroot zichtbaar en rechts het bijenbekje. Beschermde soorten worden hier niet verwacht.

De nieuwe flatgebouwen aan de Hoorneslaan zijn opgetrokken uit baksteen en hebben een plat dak bekleed met zonnepanelen. In de flatgebouwen zijn openstootvoegen aanwezig, deze zijn echter allemaal met een bijenbekje afgesloten. Wel beschikken de flatgebouwen over ingebouwde vleermuiskasten (Figuur 16). De ingebouwde vleermuiskasten bevinden zich bij alle drie de gebouwen aan de noord- en noordoostzijde van de flatgebouwen. In deze nieuwe flatgebouwen kunnen vleermuizen niet uitgesloten worden. De flatgebouwen staan binnen de invloedssfeer van werkzaamheden.

Figuur 16: Ingebouwde vleermuiskasten aan de Hoorneslaan, gebouwbewonende vleermuizen kunnen hier niet uitgesloten worden. Deze flatgebouwen staan binnen de invloedssfeer van werkzaamheden.

5.3 Biotoop aanwezig groen en bodem

Tussen de flatgebouwen in zijn vrij grote groenstroken aanwezig, deze bestaat uit een gazon met struiken, hagen en bomen er omheen. In het plangebied zijn diverse kruiden waargenomen (Figuur 17), onder andere paardenbloem, ridder zuring, gewoon speenkruid, hoge fijnstraal, grote ereprijs, speerdistel, madeliefjes en harig wilgenroosje. Dit duidt op een matig voedselrijke bodem, beschermde planten soorten worden hier niet verwacht.

Figuur 17: Van links naar rechts. Ridder zuring, gewoon speenkruid & madeliefje en melkdistel.

In de aanwezige bomen, struiken en hagen kunnen algemene broedvogels zonder jaarrond beschermd nest tot broeden komen. Totaal zijn er in de aanwezige bomen drie eksternesten aangetroffen (Figuur 18). In de bomen zijn geen holten aangetroffen. Naast het buurtcentrum “De Schelp” hangen ook nog minimaal zes vogelhuisjes aan de bomen waar algemene vogelsoorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen broeden (Figuur 19).

Figuur 18: De drie eksternesten binnen het plangebied.

Figuur 19: Binnen het plangebied hangen naast buurtcentrum “De Schelp” minimaal zes vogelhuisjes waar algemene vogelsoorten zonder jaar rond beschermd nest kunnen broeden.

Verder is een deel van het plangebied verhard door parkeerplaatsen, de doorgaande weg en voet- en fietspaden. Daarnaast is er in het midden van het plangebied een groot basketbalveld aanwezig en naast buurtcentrum “De Schelp” een speeltuin. Figuur 20 geeft een algemene impressie van de vegetatie in het plangebied.

Figuur 20: Impressie van de vegetatie binnen het plangebied.

De vegetatie in het plangebied kan potentieel als functioneel leefgebied voor de huismus dienen, echter blijkt uit Paragraaf 5.2 dat geschikte nestlocaties ontbreken. Gesteld kan worden dat de vegetatie binnen het plangebied geen dienst kan doen als functioneel leefgebied voor huismussen. Door vleermuizen kan de vegetatie als foerageergebied gebruikt worden, echter biedt de omgeving meerdere alternatieven dat dit niet als essentieel beschouwd wordt.

Er zijn binnen het plangebied geen uitgesproken lijnvormige landschapselementen aanwezig welke als vliegroute voor vleermuizen kunnen fungeren.

Binnen het plangebied zijn ook twee zandvlaktes aanwezig waar al reeds twee flatgebouwen gesloopt zijn (Figuur 21). Deze grond wordt bouwrijp gemaakt en is vrij van vegetatie. De dichtstbijzijnde waarneming van de rugstreeppad is 1,5 km van het plangebied af. Tussen de bekende waarnemingen en het plangebied zijn onoverbrugbare barrières zoals wegen en waterlichamen aanwezig. De rugstreeppad wordt niet in het plangebied verwacht.

Figuur 21: Zandvlaktes aan de oostzijde van het plangebied. Beschermde soorten worden hier niet verwacht.

5.4 Biotoop water

Aan de noordzijde van het plangebied loopt een sloot (Figuur 24). Deze heeft natuurlijke oevers en een stijger. De oevers zijn deels begroeit met vegetatie. Verder is geen tot weinig vegetatie aanwezig in het water.

Figuur 22: Sloop aan de noordzijde van het plangebied, met op de achtergrond de flatgebouwen van het plangebied.

6. Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de voorgenomen plannen een al dan niet nadelig effect hebben op de beschermde soorten die volgens de bureaustudie in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen. Allereerst zullen de soorten aan bod komen waar wel een negatief effect te verwachten is. Deze soorten en/of beschermde functies kunnen naar aanleiding van het bureauonderzoek en de biotooptoets niet worden uitgesloten binnen het plangebied. Vervolgens komen de soorten aanbod waar geen effect op verwacht wordt.

6.1 Beschermde soorten waar een effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer of er naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden een effect te verwachten is. Tevens wordt weergegeven welk artikel en lid uit de Wet natuurbescherming potentieel overtreden wordt.

Tabel 5: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten een negatief effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden en welk artikel en lid uit de Wnb potentieel overtreden wordt.

Soort(groep)	Reden van verwachting negatief effect	Artikel en lid Wnb
Vogels		
Algemene broedvogels	Binnen het plangebied zijn meerdere mogelijkheden voor algemene broedvogels om tot broeden te komen in nestkastjes of op de grind daken. Daarnaast kunnen algemene broedvogels ook in de aanwezige vegetatie tot broeden komen. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen negatieve effecten op broedende vogels niet worden uitgesloten.	§3.1, lid 2 en lid 4
Ekster	Binnen het plangebied zijn drie eksternesten aangetroffen. Deze nesten kunnen in het broedseizoen opnieuw door eksters gebruikt worden. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen negatieve effecten op broedende vogels niet worden uitgesloten.	§3.1, lid 2 en lid 4
Vleermuis		
Laatvlieger, gewone- en ruige dwergvleermuis.	In de vijf flatgebouwen zijn open stootvoegen aanwezig. Hierdoor zijn met de sloop van de bebouwing negatieve effecten op potentieel aanwezige vleermuisverblijven niet uit te sluiten. Ook zijn er binnen de invloedssfeer van werkzaamheden gebouwen en vleermuiskasten aanwezig waar vleermuizen kunnen verblijven.	§3.5, lid 2 en lid 4

6.2 Beschermde soorten waar geen effect op verwacht wordt

Onderstaande tabel geeft per soort(groep) weer of er naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden een effect te verwachten is.

Tabel 6: Onderstaande tabel geeft weer op welke soorten geen negatief effect verwacht wordt naar aanleiding van de voorgenomen werkzaamheden.

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
Amfibieën	
Boomkikker	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Als overwinteringsbiotoop zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang.
Rugstreeppad	Binnen het plangebied is geen geschikte combinatie aanwezig van zomer-, winter- en paarverblijfplaatsen. Er zijn onoverbrugbare barrières aanwezig tussen de bekende

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	waarnemingen en het plangebied zoals waterlichamen en wegen.
Vogels	
Buizerd, sperwer, havik	Er zijn oude kraaien- of ekternesten aangetroffen in het plangebied. Echter is de directe omgeving te druk bezocht door verkeer en voetgangers dat er bij het broeden teveel verstoring zou optreden.
Gierzwaluw	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals ruimten onder dakgoten, losliggend dakpannen, gaten bij regenpijpen, gaten in muren en neststenen.
Huismus	Binnen het plangebied zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig, zoals een toegankelijke dakrand, los liggende dakpannen en overige gaten en kieren in daken en schuren. Er is functioneel leefgebied aanwezig in de vorm van groenblijvende struiken, zanderige stukjes. Echter bij het gebrek aan geschikte verblijfplaatsen wordt de huismus niet verwacht binnen het plangebied.
Kerkuil	Binnen het plangebied zijn geen kasten aanwezig voor uilen. Ook zijn er geen toegankelijke schuren of zolders aanwezig.
Slechtvalk	Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig, namelijk hoogspanningsmasten, hoge gebouwen of torens.
Vleermuizen	
Bosvleermuis	Negatieve effecten op de bosvleermuis worden uitgesloten vanwege het ontbreken van een bosrijke omgeving in het plangebied. Verder zijn kolonies van de bosvleermuis in Nederland enkel bekend in bomen en in het oosten van het land.
Baardvleermuis, Brandts vleermuis	Negatieve effecten op baardvleermuis kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van bosrijkgebied binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholtes, nest- of vleermuiskasten, zolders, de ruimte achtergevelbetimmering en vensterluiken van gebouwen. Winterverblijfplaats: voornamelijk ondergrondse ruimten als mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders. Foerageergebied: bossen, bosranden en in kleinschalig gesloten landschappen.
Franjestaart	Negatieve effecten op de franjestaart kunnen worden uitgesloten wegens het ontbreken van bosrijkgebied binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholten en gebouwen (spleetvormige ruimte, zolders van kerken en boerderijen). Winterverblijfplaats: ondergrondse ruimten als forten, groeven, ijskelders en bunkers. Foerageergebied: bosrijkgebied met waterpartijen of waterrijke gedeelten.
Gewone grootoorvleermuis	Negatieve effecten op gewone grootoorvleermuis worden niet verwacht wegens het ontbreken van bosachtige omgeving en geschikte verblijfplaatsen. Zomerverblijfplaats: zolders, achter betimmeringen, daklijsten, vensterluiken, spouwmuren, onder dakpannen, vleermuiskasten, boomholten en spleten. Winterverblijfplaats: overwinterd in de nabijheid van de zomerverblijfplaats. Foerageergebied: beschutte plekken in bos en kleinschalig parkachtig landschap.
Grijze grootoorvleermuis	Negatieve effecten op grijze grootoorvleermuis worden niet verwacht wegens het ontbreken van bosachtige omgeving, geschikte verblijfplaatsen en de aanwezigheid van straatverlichting en/of andere felle lichtbronnen. Zomerverblijfplaats: zolders, achter betimmeringen, daklijsten, vensterluiken, spouwmuren, onder dakpannen, vleermuiskasten, boomholten en spleten. Winterverblijfplaats: overwinterd in de nabijheid van de zomerverblijfplaats. Foerageergebied: beschutte plekken in bos, kleinschalig parkachtig landschap
Meervleermuis	Negatieve effecten op de meervleermuis worden niet verwacht, aangezien er in de directe omgeving van het plangebied geen onverlichte waterlichamen of geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn. Zomerverblijfplaats: vleermuiskasten en woonhuizen. Winterverblijfplaats: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en kelders. Foerageergebied: groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten.
Rosse vleermuis	Negatieve effecten op de rosse vleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	holtebomen aanwezig zijn binnen het plangebied. Zomer- en winterverblijfplaats: boomholten. Foeragegebied: open terrein, boven water en moerassige gebieden.
Tweekleurige vleermuis	Negatieve effecten op de tweekleurige vleermuis worden niet verwacht wegen het ontbreken van hoge gebouwen binnen het plangebied. Winterverblijfplaats: grotten, kelders en spleten in hoge gebouwen.
Vale vleermuis	Negatieve effecten op de vale vleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen zijn binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: Kraamverblijven in warme (kerk)zolders, groeven en grotten. Solitair ook in kasten en boomholten. Winterverblijfplaats: grotten, groeven en kelders. In de winter vaak in grote groepen. Foeragegebied: open landschap met bomen, zoals parken, boven velden en weilanden, ook bij bebouwing. Prooi bestaat ook vooral uit bodemdieren.
Watervleermuis	Negatieve effecten op de watervleermuis worden niet verwacht, aangezien er geen holtebomen of geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied. Zomerverblijfplaats: boomholten en spleten, maar ook kerkzolders, vleermuiskasten, bunkers en oude forten. Winterverblijfplaats: grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken en kelders. Foeragegebied: beschutte waterpartijen, of aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken, kastelen en visvijvers, smalle vaarten, langzaam stromende rivieren en beken.
Overige zoogdieren	
Boommarter	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk bos. Ook zijn er geen holtebomen aanwezig binnen het plangebied.
Bruinvis	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; kustwateren van oceanen en zeeën.
Damhert	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; lichte loofbossen en gemengde bossen met een dichte ondergroei waar voldoende gras aanwezig is.
Gewone zeehond	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; getijdengebieden langs zandige kusten en rotskusten, wier bedekte riffen, kiezelstranden, zandplaten en stenen.
Grijze zeehond	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; zeewater met rotskusten, zandbanken, ijsplaten, riviermondingen, zand- en kiezelstranden
Wild zwijn	Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig, namelijk; droge en natte voedselrijke loofbossen en gemengde bossen.
Reptielen	
Zandhagedis	De zandhagedis leeft in open struikheideterreinen, open struweelduin en heidegebieden. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het projectgebied.
Weekdieren	
Platte schijfhoren	De platte schijfhoren komt voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. Vaak in draadalg-vegetaties. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbenscheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water. Er is geen geschikt biotoop aanwezig binnen het plangebied.
Planten	
Groot spiegelklokje	Groot spiegelklokje groeit in akkers, bermen en dijken, braakliggende grond, als adventief nabij graansilo's en langs spoorwegen. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het plangebied.
Vlinders	
Duinparelmoervlinder	De duinparelmoervlinder heeft als waardplant duinviooltje en hondsviooltje. De vlinder komt voor in open duingraslanden, vochtige duinvalleien en open, droge, schrale graslanden en droge kruidenrijke heide. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het

Soort(groep)	Reden van uitsluiten negatieve effecten
	plangebied.
Grote vos	De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De grote vos heeft als waardplant; iep, zoete kers en wilgensoorten. Binnen het plangebied staat één wilg en meerdere iepen. Echter ontbreekt het in de directe omgeving ook aan het gewenst habitat voor deze soort. De grote vos is een trekvlinder en kan daarom overal opduiken. Waarnemingen van deze soort betreffen vaak losse waarnemingen van vlinders die op trek zijn.
Libellen	
Gevlekte witsnuitlibel	Deze libel leeft in laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen met een beschutte ligging waarin het water helder, ondiep (één meter of minder) en matig voedselrijk is. Zowel vegetatieloze als dichtgegroeide wateren worden gemedend. Deze biotopen zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

7. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk worden alle soorten behandeld waarvoor mitigerende maatregelen nodig zijn of nader onderzoek dient te worden uitgevoerd. Soorten die zijn uitgesloten, worden hier niet behandeld, de reden van uitsluiting is terug te vinden in Hoofdstuk 6 Effectbeoordeling. Tevens wordt besproken of er een vervolgtraject benodigd is aangaande gebiedsbescherming.

Op 04-12-2020 met kenmerk: 2012P524/SKA/Rap1 is er door IDDS een quickscan uitgevoerd naar de potentie van beschermde soorten betreffende buurtcentrum “De Schelp”. Vleermuizen zijn tijdens deze quickscan uitgesloten. Dit buurtcentrum is niet meegenomen in deze quickscan.

7.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De ingreep leidt niet tot een fysieke afname van oppervlakte aangewezen habitattypen in Natura 2000-gebieden of het NNN en heeft geen significant verstorend effect op soorten. Het plangebied ligt op circa 1.120m afstand tot Natura 2000-gebied. Mogelijke stikstof effecten zijn daarom niet op voorhand uitgesloten. Er geldt een vrijstelling voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase. Aangezien de gebruiksfase wijzigt ten opzichte van de huidige situatie, wordt er geadviseerd om een stikstofberekening uit te voeren. Deze is al reeds door IDDS uitgevoerd.

7.2 Soortbescherming

Nader onderzoek

Vleermuizen: de opstallen binnen het plangebied zijn geschikt als zomer-, individueel winter-, paar-, kraam- en massawinterverblijfplaats voor laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis. Nader onderzoek naar gebouw bewonende soorten moeten uitwijzen of het plangebied een functie vervult voor vleermuizen (Figuur 25).

Figuur 23: Resultaten uit het veldonderzoek.

Mitigerende maatregelen

Ekster: binnen het plangebied drie eksternesten aanwezig, deze kunnen tijdens het broedseizoen opnieuw worden gebruikt. Eksters vallen in categorie 5 van de jaarrond beschermde nesten. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten beschermd (grootweg van 15 maart tot 15 juli, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). De nesten zijn alleen jaarrond beschermd bij zwaarwegende feiten of als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval zijn er geen zwaarwegende ecologische omstandigheden aangezien de ekster binnen stedelijke gebied zeer flexibel is in het bouwen van nesten en er in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden zijn. Dit maakt dat het nest niet strikt jaarrond beschermd is. Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Vogels zonder jaarrond beschermd nest: binnen het plangebied kunnen vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Algemene vogelsoorten die broeden zijn gedurende deze tijd beschermd (grootweg van 15 februari tot 15 augustus, in gebruik zijnde nesten zijn ook buiten deze periode beschermd). Het advies luidt om de werkzaamheden buiten dit broedseizoen te laten plaatsvinden of voor het broedseizoen te beginnen en continu door te werken tijdens het broedseizoen zodat vogels niet tot broeden komen in het plangebied. Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten, dient er een

broedvogelinventarisatie gedaan te worden door een deskundig ecooloog. Indien er tijdens een broedvogelinventarisatie broedende vogels aanwezig zijn, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest verlaten is.

Zorgplicht:

De Wet natuurbescherming kent een algemene zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige planten en dieren moet worden omgegaan. Dit geldt ook voor algemeen voorkomende en vrijgestelde soorten zoals de egel. Daarom moeten de volgende maatregelen genomen worden:

- Maai voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het werkgebied kort. Hierdoor wordt het voor grondgebonden zoogdieren minder aantrekkelijk om te verblijven in deze zone tijdens aanleg.
- Voer de werkzaamheden uit tussen zonsopgang en zonsondergang zodat vleermuizen en andere nachttactieve dieren niet verstoord worden.
- Indien werkzaamheden na zonsondergang onvermijdelijk zijn, beperk dan zoveel mogelijk het gebruik van licht op het terrein en maak gebruik van gerichte lichtbronnen waarbij de boven- en achterzijde afgeschermd zijn.
- Wees tijdens de werkzaamheden alert op de aanwezigheid van (beschermde) soorten en geef deze de tijd en ruimte om te vluchten.
- Schakel steeds een deskundige in bij het aantreffen van beschermde soorten.

Ecologisch vervolgtraject

Naar aanleiding van de uitgevoerde quickscan kunnen, een aantal soorten die volgens verspreidingsgegevens voor kunnen komen in het plangebied, uitgesloten worden. Voor een aantal soorten geldt dat er nader ecologisch onderzoek noodzakelijk is. Een overzicht hiervan is weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7: Overzicht van de onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten.

Soortgroep	Soort (wetenschappelijke soortnaam)	Vervolgtraject
Vogels zonder jaarrond beschermd nest	Diverse algemene soorten	Mitigerende maatregelen
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 1 t/m 4)	Buizerd (<i>Buteo buteo</i>)	Nee
	Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Nee
	Havik (<i>Accipiter gentilis</i>)	Nee
	Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Nee
	Kerkuil (<i>Tyto alba</i>)	Nee
	Slechtvalk (<i>Falco peregrinus</i>)	Nee
	Sperwer (<i>Accipiter nisus</i>)	Nee
Vogels waarvan het nest jaarrond beschermd is (categorie 5)	Ekster (<i>Pica pica</i>)	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Ja, nader onderzoek
	Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Ja, nader onderzoek
	Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)	Nee
	Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Ja, nader onderzoek
Overige zoogdieren	Boommarter (<i>Martes martes</i>)	Nee
	Bruinvis (<i>Phocoena phocoena</i>)	Nee
	Damhert (<i>Dama dama</i>)	Nee
	Gewone zeehond (<i>Phoca vitulina</i>)	Nee

Soortgroep	Soort (<i>wetenschappelijke soortnaam</i>)	Vervolgtraject
	Griend (<i>Globicephala melas</i>)	Nee
	Grijze zeehond (<i>Halichoerus grypus</i>)	Nee
	Wild zwijn (<i>Sus scrofa</i>)	Nee
Amfibieën	Boomkikker (<i>Hyla arborea</i>)	Nee
	Rugstreeppad (<i>Epidalea calamita</i>)	Nee
Reptielen	Zandhagedis (<i>Lacerta agilis</i>)	Nee
Weekdieren	Platte schijfhoren (<i>Anisus vorticulus</i>)	Nee
Planten	Groot spiegelklokje (<i>Specularia perfoliata</i>)	Nee
Vlinders	Duinparelmoervlinder (<i>Argynnis niobe</i>)	Nee
	Grote vos (<i>Nymphalis polychloros</i>)	Nee
Libellen	Gevlekte witsnuitlibel (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	Nee

8. Literatuur en bronvermelding

Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten - Natuurbescherming, versie 1.0, 1 juli 2017, BIJ12, Utrecht

Bijlsma, R.G., 2015. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S. e.a., 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren.

Diets, C., Kiefer, A, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Sovon Vogelonderzoek Nederland, december 2012. Notitie deskundigen bericht verstoring vogels

Fudura 28 juli 2017 Klantbrochure inrichten transformatorruimte

Internetbronnen

www.ndff-ecogrid.nl

www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.floron.nl

www.telmee.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.bij12.nl

www.calculator.aerius.nl

www.waarneming.nl

Bijlage I Wet natuurbescherming

Wet natuurbescherming, onderdeel soorten

Voor soortenbescherming geldt voor deze wet dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. De wet maakt hiervoor een programmatische aanpak mogelijk. Binnen deze wet wordt de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (art. 3.1 – 3.4).
2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (Bijlagen I, II, IV, V) en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5 - 3.9).
3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 - 3.11). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Verbodsbepalingen: Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of Bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Uitbreiding verbodsbepalingen en mogelijkheid tot ontheffing of vrijstelling: Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen,

- af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. t/m h. (niet van toepassing, zie wettekst).
 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Verordening vrijstelling soorten provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland acht het wenselijk vrijstellingen te verlenen van verboden ter bescherming van soorten dieren op grond van de Wet natuurbescherming voor de volgende diersoorten:

Aardmuis, bastaardkikker, bosmuis, bruine kikker, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, haas, hermelijn, huisspitsmuis, kleine watersalamander, konijn, meerkikker, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat.

Bovenstaande soorten zijn derhalve niet beschermd bij de voorgenomen werkzaamheden. Voor bovengenoemde soorten blijft de zorgplicht echter van kracht. Verder zijn beschermde soorten die niet via een natuurlijke verspreiding in Zuid-Holland terecht zijn gekomen niet beschermd in deze provincie.

Bijlage II Aanbevelingen natuurvriendelijk bouwen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Wet natuurbescherming geven wij in relatie tot de voorgenomen ontwikkelingen de volgende aanbevelingen met als doel de ecologische structuren in de omgeving te versterken.

Vleermuizen

Nieuwbouw

Spouwmuren zijn uitermate geschikt voor vleermuizen. Geschikte permanente verblijfplaatsen kunnen worden gecreëerd door bij de nieuwbouw een spouwmuur te realiseren van ten minste 2 centimeter diep. Invliegopeningen in de vorm van open stootvoegen van 1,5 tot 2 cm breed geven dwergvleermuizen toegang tot de spouwmuur. Laatvliegers hebben wat meer ruimte nodig om in te vliegen, namelijk tussen de 1,8 en 2 centimeter. Bij het gebruik van isolatie aan de binnengevel is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat er kunststof gaas wordt aangebracht met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter om vleermuizen de mogelijkheid te bieden te zich vast te klampen. De stootvoegen moeten zich op ten minste 3 meter hoogte bevinden en niet boven ramen of deuren geplaatst.

Als het niet gewenst is dat vleermuizen zich vrij door de spouwmuur bewegen, is het in metselen van vleermuisstenen een goed alternatief. De ruimte in een inmetzelsteen is beperkt. Het is dan ook raadzaam inmetzelstenen te koppelen zodat een grotere verblijfplaats ontstaat.

Renovatie

Als een bestaande spouwmuur wordt geïsoleerd blijft er vaak te weinig ruimte over om nog te kunnen functioneren als potentiële verblijfplaats voor vleermuizen. Het is dan nog wel mogelijk in metselstenen aan te brengen tussen het binnen- en buitenblad van de spouwmuur.

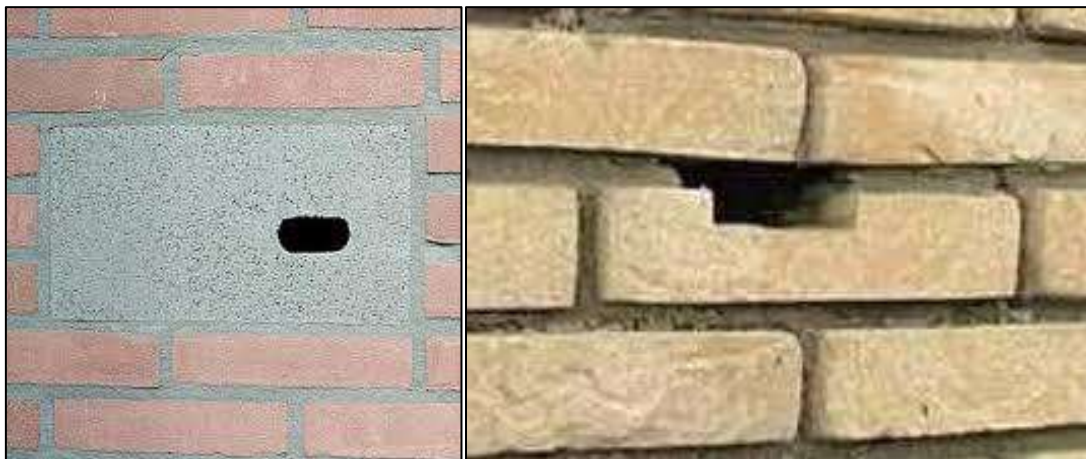

Boeiboorden of gevelbetimmering kan ook een verblijfplaats bieden aan vleermuizen. Door een opening van 2,5 centimeter vrij te houden tussen de gevel en de betimmering wordt een potentiële verblijfplaats gerealiseerd. Het is belangrijk dat de vleermuizen grip hebben, dus de wand moet ruw zijn.

Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen kan onder andere gebruik gemaakt worden van inmetselfkasten in de gevel en nestpannen op het dak. De neststenen kunnen zowel zichtbaar als onzichtbaar in de gevel worden verwerkt.

Bij het aanbrengen van neststenen in de gevel is het van belang rekening te houden met de mate van opwarming van de neststenen. De neststenen moeten bij voorkeur in noordelijk of oostelijk gerichte gevels worden aangebracht of onder de schaduw van een overstek.

Ook in nestpannen op het dak kan de temperatuur snel oplopen. Deze moeten onder geen beding op zuidelijk of westelijk gerichte daken worden gelegd. De kans is groot dat de jongen dit niet overleven. Zeker als de daken zijn geïsoleerd, kan warmte niet meer ontsnappen en is oververhitting een reëel gevaar. Gaten in overstekken en dakgootomlijstingen bieden goede mogelijkheden voor gierzwaluwen om te nestelen. De temperatuur is dit soort betimmeringen is beter gereguleerd en het is goed aan te vliegen door de soort.

Huismus

Voor huismussen kan heel gemakkelijk nestruimte worden gerealiseerd door het (ver)plaatsen van vogelschroot tot onder de derde rij dakpannen. Op deze manier wordt voldaan aan het Bouwbesluit, maar blijft het dak beschikbaar voor de huismus. Bij huismussen moet rekening worden gehouden met de eisen die de soort stelt aan zijn omgeving. Om te kunnen functioneren als broedlocatie moet op zeer korte afstand voldoende dekking en voedsel aanwezig in de vorm van inheemse bomen en planten. Soorten als liguster, lijsterbes, sleedoorn, meidoorn en vlier zijn hier heel geschikt voor.

Insectenhotels

Door insectenhotels te plaatsen in een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen kunnen insecten worden gelokt. Het is van belang om goed te letten op de grootte en diepte van het insectenhotel en deze te plaatsen op een zonnige plek om deze succesvol te laten zijn. Een insectenhotel kan de diversiteit lokaal vergroten en de insecten vormen een goede voedselbron voor vogels en vleermuizen.

Checklist groen bouwen

Verstedelijking draagt bij aan het verlies van biodiversiteit, maar de bouw biedt ook kansen. Voor sommige dieren zijn onze steden en dorpen zelfs het belangrijkste leefgebied. Daar kan iedereen een steentje aan bijdragen.

Met de Checklist Groen Bouwen kan iedere bouwonderneming, architect of projectontwikkelaar zijn projecten en ontwerpen natuurvriendelijker maken. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen.

Kijk voor meer informatie op:
www.checklistgroenbouwen.nl
www.bouwnatuurinclusief.nl